

Dosarul nr. 2ra-1682/18

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (jud: I. Botezatu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, L. Caraianu, A. Curdov)

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean, Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către
Țurcan Mihail,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Țurcan Mihail
împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Terra Impex” Societate cu Răspundere
Limitată cu privire la restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru perioada
de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
respins apelul declarat de către Țurcan Mihail și menținută hotărârea din 13 februarie
2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești,

c o n s t a t ă :

La 06 martie 2017, Țurcan Mihail a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎCS „Terra Impex” SRL cu privire la restabilirea la locul de muncă, încasarea
salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului
moral.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că în baza contractului individual de
muncă nr. 300 din 01 august 2013, a fost angajat în funcția de operator la ÎCS „Terra
Impex” SRL, cu un salariu lunar de 2200 de lei. Pentru succesele în muncă, prin ordinul
nr. 62 din 15 iulie 2014 a fost majorat cuantumul salariului până la 3850 de lei. Iar, prin
ordinul nr. 03 din 01 octombrie 2014 a fost promovat în funcția de șef al turei „C” cu
salariul lunar de 4500 de lei. În ultimii ani de muncă nu a încălcat disciplina muncii și
nu a fost sancționat disciplinar.

Țurcan Mihail a menționat că prin ordinul angajatorului nr. 08 din 27 ianuarie
2017, pentru controlul necorespunzător al muncii în timpul turei de noapte din 26
ianuarie 2017, a fost transferat în funcția de mecanic în zona „Impregnare” a turei „C”
pentru perioada 29 ianuarie 2017 - 27 februarie 2017. Ulterior, prin ordinul nr. 10 din
02 februarie 2017 a fost anulat ordinul nr. 08 din 27 ianuarie 2017, dânsul fiind
sancționat cu mustrare aspră. Iar prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017, a fost
concediat din funcție în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, pentru

încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, absența de la locul de muncă fără motive întemeiate și prezentarea la lucru în stare de ebrietate.

Reclamantul consideră ilegală concedierea sa din funcția deținută, iar ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017 pasibil de a fi anulat, or, prin trei ordine ÎCS „Terra Impex” SRL l-a sancționat pentru una și aceeași faptă, fiindu-i aplicate trei sancțiuni disciplinare diferite. Astfel, în aceeași zi, pentru aceeași încălcare, a fost sancționat cu mustrare aspră și concediere. Mai mult ca atât, angajatorul nu i-a solicitat nicio explicație scrisă privind fapta comisă.

Țurcan Mihail a reiterat că pe întreagă perioadă de activitate la întreprindere, nu a încălcat disciplina muncii, niciodată nu a absentat nemotivat de la locul de muncă, precum nici nu s-a prezentat la lucru în stare de ebrietate.

Reclamantul a solicitat restabilirea în funcția de șef al turei „C” la ÎCS „Terra Impex” SRL, încasarea din contul pârâtei a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000 de lei.

Prin hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul declarat de către Țurcan Mihail și menținută hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești.

La 07 iunie 2018, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Țurcan Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare au apreciat în mod arbitrar probele administrate, pronunțând hotărâri ilegale și neîntemeiate.

Țurcan Mihail a indicat că nu a cunoscut despre emiterea ordinului nr. 177 din 30 noiembrie 2016, prezentat de către intimata-pârâtă ÎCS „Terra Impex” SRL instanței de fond, potrivit căruia dânsul s-ar fi prezentat la data de 29 noiembrie 2016 în stare de ebrietate la locul de muncă, pentru ce a fost sancționat cu mustrare aspră. De asemenea, semnătura din actul din 29 noiembrie 2016 de constatare a faptului prezentării la muncă în stare de ebrietate alcoolică, ce a stat la baza emiterii ordinului nr. 177, nu-i aparține și nici nu i-a fost adus la cunoștință acest act.

Recurentul a menționat că în ordinul de concediere nr. 11 din 02 februarie 2017, deși s-a indicat că a fost eliberat din funcție pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, nu s-a specificat care anume încălcări au fost comise de către dânsul pe parcursul anului. La fel, nu s-a menționat nici perioada când dânsul ar fi absentat de la locul de muncă din motive neîntemeiate.

La 27 iulie 2018, în adresa intimatei ÎCS „Terra Impex” SRL a fost expediată copia recursului declarat de către Țurcan Mihail, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 17 august 2018, ÎCS „Terra Impex” SRL a depus referință, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, pe

care le consideră legale și întemeiate. A susținut intimata că declarațiile recurentului Țurcan Mihail precum că pe întreagă perioadă de activitate la întreprindere nu a încălcat disciplina muncii, niciodată nu a absentat nemotivat de la locul de muncă și nu s-a prezentat la lucru în stare de ebrietate, nu corespund adevărului, fapt demonstrat prin înscrisurile prezentate la materialele dosarului, care confirmă că recurentul de nenumărate ori a fost sancționat disciplinar pentru diferite încălcări.

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Țurcan Mihail a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că în baza contractului individual de muncă nr. 300 din 01 august 2013, Țurcan Mihail a fost angajat în funcția de operator la ÎCS „Terra Impex” SRL (f.d. 7).

Prin ordinul nr. 03 din 01 octombrie 2014, Țurcan Mihail a fost promovat în funcția de șef al turei „C” (f.d. 8).

Conform ordinului nr. 95 din 12 iunie 2016, lui Țurcan Mihail i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru absența de la locul de muncă fără motive întemeiate la data de 12 iunie 2016 între orele 16.00-24.00, fapt ce a dus la dezorganizarea muncii, subalternii plimbându-se prin fabrică și curte, o parte din angajați întrebunțând băuturi spirtoase (f.d. 26).

Potrivit ordinului nr. 177 din 30 noiembrie 2016, întocmit în baza actului din 29 noiembrie 2016 cu privire la constatarea faptului prezentării la serviciu în stare de ebrietate alcoolică, șeful turei „C” Țurcan Mihail a fost înlăturat de la muncă în perioada turei, iar ziua de 12 noiembrie 2016 a fost considerată ca fiind absentată nemotivat, ultimul fiind sancționat cu mustrare aspră (f.d. 31-32).

La 27 ianuarie 2017, ÎCS „Terra Impex” SRL a emis ordinul nr. 8, prin care pentru controlul necorespunzător al muncii în timpul turei de noapte din 26 ianuarie

2017, Țurcan Mihail a fost transferat în funcția de mecanic în zona „Impregnare” a turei „C” pentru perioada 29 ianuarie 2017 - 27 februarie 2017 (f.d. 12).

Ulterior, prin ordinul nr. 10 din 02 februarie 2017 a fost anulat pct. 1 din ordinul nr. 08 din 27 ianuarie 2017, prin care Țurcan Mihail a fost transferat în funcția de mecanic în zona „Impregnare” a turei „C” pe termen de o lună, ultimul fiind sancționat cu mustrare aspră pentru controlul necorespunzător al muncii în timpul turei de noapte din 26 ianuarie 2017 (f.d. 13).

În aceeași zi 02 februarie 2017, angajatorul a emis ordinul nr. 11, prin care Țurcan Mihail a fost concediat din funcție în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, absența de la locul de muncă fără motive întemeiate și prezentarea la lucru în stare de ebrietate (f.d. 14).

La 04 martie 2017, Țurcan Mihail a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia respingerii integrale a acțiunii, din motiv că reclamantului pe parcursul unui an i-au fost aplicate trei sancțiuni disciplinare pentru încălcarea obligațiilor de muncă, pe care nu le-a contestat, ordinele de sancționare fiind în vigoare.

Prin urmare, instanțele de judecată au conchis că Țurcan Mihail legal a fost concediat din funcție în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, absența de la locul de muncă fără motive întemeiate și prezentarea la lucru în stare de ebrietate.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare, pentru a decide astfel, au constatat că reclamantul Țurcan Mihail nu a contestat și nici nu a solicitat anularea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017 de concediere din funcție.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea acțiunii din motiv că recurentul-reclamant nu a contestat ordinele de aplicare a sancțiunilor disciplinare emise anterior pe parcursul ultimului an, din următoarele considerente.

Conform art. 86 din Codul muncii, încetarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului are loc în situații limitativ stabilite, care se pot datora unor cauze imputabile salariatului sau care nu sunt legate de culpa salariatului, precum și în unele situații ce țin de activitatea angajatorului și pentru alte motive prevăzute de legislația muncii.

La caz, Țurcan Mihail a fost concediat din funcție în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii - încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar, ținând cont de faptul că anterior recurentul-reclamant a fost sancționat pentru absența de la locul de muncă fără motive întemeiate și prezentarea la lucru în stare de ebrietate, precum și pentru controlul necorespunzător al muncii în timpul turei de noapte din 26 ianuarie 2017.

După cum s-a menționat supra, instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia de respingere a acțiunii, din motiv că Țurcan Mihail nu a contestat ordinele de aplicare a sancțiunilor disciplinare anterioare.

Aici instanța de recurs reține că în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, se admite concedierea salariatului numai în cazul încălcării repetate, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă. Important este ca sancțiunea disciplinară aplicată anterior la data încălcării repetate să nu fie revocată, precum și să fie aplicată de organul abilitat cu respectarea modului de aplicare. De asemenea, urmează a fi motivată concluzia instanței privind corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, indiferent dacă aceasta a fost sau nu contestată de salariat.

Prin urmare, la caz, instanțele ierarhic inferioare erau obligate să verifice corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, necătând la faptul că recurentul-reclamant Țurcan Mihail nu a contestat ordinele emise de către angajator privind sancționarea disciplinară pe parcursul ultimului an.

La fel, instanțele ierarhic inferioare eronat au conchis de a respinge acțiunea pe motiv că Țurcan Mihail nu a solicitat anularea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017 de concediere din funcție, or, recurentul-reclamant a solicitat restabilirea la locul de muncă, ce este posibilă doar prin anularea ordinului de concediere, pe care ultimul îl consideră ilegal, fapt indicat expres în cererea de chemare în judecată.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs constată că contrar standardelor procedurale recunoscute, instanțele ierarhic inferioare au soluționat prezenta cauză fără să-și motiveze soluțiile și concluziile, fără să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre, limitându-se în partea motivării doar la mențiunea că Țurcan Mihail nu a contestat ordinele de sancționare emise anterior, precum nici ordinul de concediere, fără a verifica corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, precum și fără a se expune asupra încălcării comise repetat de către salariat, ce a servit drept temei de concediere.

Această situație, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție o apreciază ca o neexaminare a fondului cauzei.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Însă, la caz, Curtea de Apel Comrat pronunțând decizia din 26 aprilie 2018 a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătoresc, examinând cauza cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva omisiune de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond (art. 432 alin. (3) lit. d) și f) din Codul de procedură civilă), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Comrat și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare nu au verificat corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, omisiune care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Țurcan Mihail, a casa integral decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Țurcan Mihail.

Se casează integral decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Țurcan Mihail împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Terra Impex” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu